

บทคัดย่อ

ชื่อรายงานการวิจัย : การศึกษาแนวทางการปรับปรุงพื้นที่ภายนอกอาคารและระบบสัญญาณ เพื่อลดความเดือนร้อน จากกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมืองใน กรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้วิจัย : ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย หมั่นคติธรรม , อาจารย์กัญญพัชร ธนกุลวุฒิโรจน์, อาจารย์มรกต วรชัยรุ่งเรือง

ปีที่ทำการวิจัย : 2559

ในการชุมนุมทางการเมืองแต่ละครั้งนั้น มักจะเกิดการปะทะกันของกลุ่มเจ้าหน้าที่และผู้ชุมนุม มีการปิดล้อมพื้นที่ทางราชการ เป็นเหตุให้ผู้ชุมนุมเข้าบุกรุกพื้นที่สำคัญได้ มีการทำลายทรัพย์สินทั้งของรัฐ รวมถึงสถานที่ราชการก็มักจะเป็นพื้นที่รวมกลุ่มชุมนุม มีการปิดล้อมไม่ให้ข้าราชการเข้าพื้นที่ ซึ่งถ้าเหตุการณ์เข้าขั้นรุนแรง อาจจะบานปลายถึงการทำลายทรัพย์สิน วางเพลิงตัวอาคารสถานที่ ซึ่งทางเจ้าหน้าที่ของรัฐของแต่ละหน่วยงานก็ต้องเตรียมการป้องกันการบุกรุกทุกรูปแบบ สำหรับในสถานที่และอาคารราชการปัจจุบันนั้น มีการออกแบบและก่อสร้างตามกฎหมายควบคุมอาคารเป็นเกณฑ์ แต่ในรายละเอียดของกฎหมายนั้นมิได้ระบุในกรณีที่รองรับหรือป้องกันการเกิดเหตุชุมนุมต่าง ๆ

นอกจากนี้การชุมนุมของกลุ่มผู้ประท้วงยังส่งผลกระทบต่อในเรื่องการเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของผู้ชุมนุมที่ผ่านมา พบว่าเริ่มมีความรุนแรงและเกิดปัญหาทวีคูณมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในปี 2557 จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาได้มีการพยายามที่จะปิดล้อมสถานที่สำคัญทางเศรษฐกิจของเมือง และปิดถนน เดินขบวนให้เกิดปัญหาทางกายภาพโดยเฉพาะการคมนาคมทางบก จุดเปลี่ยนถ่ายการคมนาคม และพื้นที่สาธารณะที่สำคัญของเมืองในกรุงเทพมหานคร เกิดผลกระทบต่อเนื่องทางกายภาพ สังคม และเศรษฐกิจ

ในชุดโครงการวิจัยนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อต้องการต้นแบบของการปรับปรุงสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารและแนวทางการลำเลียงประชาชนออกจากพื้นที่ที่ถูกปิดล้อมจากกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง

จากชุดโครงการวิจัยพบว่าข้อมูลจากชุดโครงการย่อยที่ 1 เรื่องการปรับปรุงพื้นที่ภายนอกอาคารเพื่อป้องกันการบุกรุกของกลุ่มผู้ชุมนุม ทางการเมือง ในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษา : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ได้ข้อสรุปถึงแนวทางการปรับปรุงกายภาพของพื้นที่ดังนี้ 1)การแก้ปัญหาแนวรั้วและการเข้าถึงอาคาร โดยรั้วเดิมมีลักษณะที่ติดอยู่แล้วแต่ควรเพิ่มแนวไม้พุ่มที่มีกิ่งก้านเยอะหรือมีหนาม เพื่อให้เกิดอุปสรรคในการปีนป่ายที่ยากลำบากขึ้น สำหรับการเข้าถึงตัวอาคารหาช่องเปิดต่าง ๆ ควรมีการสร้างระแนงไม้หรือเหล็กที่มีความแข็งแรง คงทน และให้กลมกลืนกับ

สถาปัตยกรรมปิดกั้นด้านนอก 2) การแก้ปัญหาหรัศมีภูมิทัศน์ 5 เมตร ต้นไม้ใหญ่โดยรอบควรมีการเพิ่มพืชที่เกาะลำต้นไม้ใหญ่ และมีหนาม เช่นต้นหนาวแนขาว และริบกิ่งล่าง ๆ ทั้ง เพื่อให้ใช้เป็นที่ยึดหรือแขวนอะไรทั้งสิ้น 3) การแก้ไขปัญหากายภาพชั้นล่างและผิวอาคารที่เป็นช่องเปิด ควรติดฟิล์มนิรภัย รวมทั้งเพิ่มระแนงไม้หรือเหล็ก 4) การแก้ปัญหาทางสัญจรทางรถ ควรมีแนวเส้นทางวิ่งและป้ายให้ชัดเจน รวมถึงการเพิ่มสัญญาณไฟสีเหลือง ตามจุดที่มีการเสี่ยงภัยหรือจุดใช้ทางร่วมด้วยกัน สำหรับเส้นทางสัญจรของคนเดินเท้า ควรมีเคี๋ยกัรด์ในการเข้า-ออกอาคาร และบริเวณทางเดินควรมีแนวรั้วหรือราวป้องกันการป็นป้ายเข้าสู่อาคาร

ส่วนโครงการย่อยที่ 2 เรื่อง การประยุกต์ใช้โครงข่ายการสัญจรอิสระเพื่อสร้างแนวทางการลำเลียง ประชาชนออกจากเคลื่อนที่และการปิดการจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยพบว่าเส้นทางที่มีการเคลื่อนที่และปิดจราจรทางการเมืองในกรุงเทพมหานคร มากที่สุดและถี่ที่สุด คือเขตพระนคร โดยมักอยู่บนเส้นถนนที่มีซอยย่อยสะสมมาก ซึ่งจะมีค่าคะแนนความสำคัญย่านย่อยสูง และเป็นถนนที่สำคัญเป็นเส้นทางหลักที่ใช้คมนาคมในระดับย่านย่อย บริเวณรัศมีโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่ามีจุดการเคลื่อนที่และปิดจราจรของกลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง บริเวณถนนพญาไท ถนนสุริวงค์ ถนนราชดำริ และถนนสีพระยา ซึ่งเป็นถนนที่มีค่าคะแนนสะสมในระดับสูงถึงปานกลาง ดังนั้นในยามเกิดเหตุที่ร้ายแรงเส้นทางที่จึงควรเลี่ยงเส้นทางที่มีค่าระดับย่านสูง บริเวณเส้นสีแดงและสีส้ม ควรเลือกเส้นทางที่มีค่าระดับย่านต่ำ เช่นถนนที่มีตรอกซอย แสดงในค่าระดับด้วยเส้นสีเขียวและเหลือง

คำสำคัญ : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์, พื้นที่ส่วนบุคคล, ที่ว่างภายนอก, ป้องกันการบุกรุก, กลุ่มผู้ชุมนุมทางการเมือง, การเคลื่อนที่และการปิดการจราจร, โครงข่ายการสัญจรอิสระ, การลำเลียงประชากร, กรุงเทพมหานคร